

Sædeligheden eller Orden og Ro i Retslokalet kræver det eller offentlig Behandling vilde tilføje nogen uformøden Krænkelser. Retssager forhandles mundtlig. — Rettens Formand skal vaage over, at Forhandlingen foregaar med den tilbørlige Orden og Værdighed og er til den Ende berettiget til at afbryde og tilrettevise Parter, Vidner og andre, naar de komme med upassende Udtalelser o. l. — Der er i det hele tillagt Retten en temmelig vidtgaaende *procesledende Myndighed*: Rettens Formand leder Forhandlingen, bestemmer Rækkefølgen af de enkelte Dele af Forhandlingen, kan fratage en Part Ordet, som ikke vil rette sig efter hans Ledelse, drager Omsorg for, at Forhandlingen ikke trækker i Langdrag, og slutter Forhandlingens enkelte Dele, naar han anser det for paagældende Emne for tilstrækkelig debatteret o. s. v. Retten bør ved hensigtsmæssige Spørgsmaal til Parterne søge at fjerne Uklarhed, Tvetydighed og Ufuldstændighed. Retten kan, om den finder det nødvendigt, opfordre Parterne til at fremlægge Situationskort o. l. eller tilvejebringe Syn og Skøn, og den kan til Sagens yderligere Oplysning rette selvstændige Spørgsmaal til Parterne, til Vidnerne og Syns- og Skønsmænd. Endvidere er der tillagt Retten Beføjelse til at afgøre „efter et Skøn over Forhandlingerne i det hele“, hvorvidt noget skal anses indrømmet eller bestridt, og hvilken Virkning Undladelse af at besvare Provokationer skal have. Fremdeles mærkes den Dommeren i alle Underretssager paalagte Vejledningspligt (se ndfr.)

4. *Rettens Raadslagninger og Afgørelser*. Dommernes Raadslagninger skulle som nu være hemmelige. Parter og efter Omstændighederne Vidner og Syns- og Skønsmænd skulle tilsiges til at høre en Dom eller Kendelse afsagt, hvis det ikke ved Sagens Optagelse er tilkendegivet, naar Afsigelsen vil finde Sted. — Domme og Kendelser skulle ledsages af Grunde, og de skulle afsiges snarest mulig efter Forhandlingernes Slutning. — *Bevisbedømmelsen er fri*, idet Retten afgør „i Henhold til det samlede Indhold af Forhandlingerne og den stedfundne Bevisførelse“, hvorledes Sagens faktiske Sammenhæng skal antages at være (se nærmere ndfr. under „Vidner“).

5. *Forkyndelser og Meddelelser*. Alle saadanne skulle som Hovedregel foregaa ved en af et Vidne ledsaget Stævningsmand, der afleverer Genpart af det, der skal forkyndes. Det væsentligste ny er her det, at naar begge Parter benytte Sagførere, kan al Meddelelse under Sagens Gang ske ganske formløst fra Sagførerkontor til Sagførerkontor blot med simpelt Modtagelsesbevis.

6. *Forligsmægling*. Alle borgerlige Domssager i første Instans ere Genstand for Forligsmægling — dog med enkelte